

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3948/2019
29.01.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божицара Вујичића и др Илије Зиндовића, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Белић, адвокат из ..., против Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државни правобранилац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 472/18 од 16.11.2018. године, у седници одржаној 29.01.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 472/18 од 16.11.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 30577/16 од 05.10.2017. године, а предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 30577/16 од 05.10.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете, у виду разлике између износа плате и других новчаних примања која су му исплаћена и износа који би му припао по истом основу, плати 72.178 USD са домицилном каматом почев од 23.10.2012. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка, а ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка од 142.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 472/18 од 16.11.2018. године, жалба тужиоца је одбијена, као неоснована и првостепена пресуда потврђена, а одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је као припадник Министарства унутрашњих послова, у оквиру контингента цивилне полиције Србије и Црне Горе, упућен у мировну мисију УН у ..., где је провео период од 15.11.2005. до 17.12.2007. године. За време боравка у ... остваривао је примања у висини плате као да ради у ..., док је од стране УН примао накнаду трошкова за смештај и исхрану. Дана 05.02.2008. године, тужилац се обратио начелнику управе за људске ресурсе тужене, захтевом за признавање права на исплату одговарајуће накнаде за време боравка у мировној мисији. О овом захтеву надлежни орган тужене није одлучио, а тужилац није користио правна средства за случај ћутања администрације у складу са правилима управног поступка и управног спора. Тужбом у овој правној ствари тужилац потражује разлику између исплаћених износа и износа који би му припадали у складу са Законом о учешћу професионалних припадника Војске Србије и Црне Горе, особља цивилне заштите и запослених у органима управе Савета министара у мировним операцијама и другим активностима у иностранству и Уредбом о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије и Црне Горе, особља цивилне заштите и запослених у органима управе Савета министара за време учешћа у мировним операцијама и другим активностима у иностранству.

Полазећи од наведеног чињеничног стања, судови су одбили тужбени захтев са образложењем да тужилац поводом поднетог захтева, о којима тужена није одлучила, није водио управни поступак и управни спор, што је, ради остварења права које потражује у овој правној ствари био у обавези, у складу са одредбом члана 71. став 1-3. и 5. и 6. Закона о радним односима у државним органима и члана 140. став 1. члана 142. став 1. и 2. и члана 143. став 1. и 3. Закона о државним службеницима.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је побијана одлука заснована на погрешној примени материјалног права.

Наиме, тачно је да се у складу са одредбом члана 169. Закона о полицији („Сл. гласник РС“ бр.101/05, који је у спорном периоду био на снази), на положај, дужности, права и одговорности запослених код тужене, примењују прописи о радним односима у државним органима, ако овим законом и прописима донетим на основу овог закона није друкчије одређено. Имајући у виду да је тужилац захтев за признавање права на исплату разлике плате поднео 05.02.2008. године, то је орган тужене по његовом захтеву морао спровести поступак и одлучити у складу са одредбама Закона о државним службеницима („Сл. гласник РС“ бр. 79/05). Овај Закон предвиђа двостепени поступак, који се спроводи по правилима управног поступка, у коме у првом степену одлучује надлежни орган послодавца, а о жалби на првостепену одлуку одлучује жалбена комисија. Против коначне одлуке запослени може водити управни спор (одредбе члана 140. став 1. члана 142. став 1. и 2. и члана 143. став 1. и 3. Закона о државним службеницима, које цитирају нижестепени судови).

Дакле, тачно је да запослени у државним органима своја права оставарују на основу коначних и правноснажних решења донетих у управном поступку (спру). То подразумева и право на признавање висине плате, односно разлике у плати између плате која је тужиоцу у спорном периоду исплаћена (као да је радио у ...) и плате за коју налази да му припада као припаднику МУП-а који је упућен у мировну мисију

УН. У складу са тим, тужилац јесте покренуо овај поступак, подношењем захтева за признавање права на исплату разлике плате, о коме надлежни орган није одлучио. Међутим, само околност што тужилац није користио правна средства предвиђена Законом о државним службеницима и што није донето коначно решење о признању траженог права, не чини неоснованим његов тужбени захтев за накнаду штете у смислу члана 172. ЗОО, с обзиром да тужилац сматра да му је тужена, оваквим - незаконитим поступањем нанела штету у висини тражене разлике у плати.

Овако постављен тужбени захтев за накнаду штете, који представља имовинско-правни захтев у смислу члана 1. ЗПП, суд је могао одбити само у случају да је донето решење надлежног органа (коначно и правноснажно), којим је одбијен захтев тужиоца за признавање права на разлику плате, с обзиром да се правилност и законитост одлуке, донете у тако спроведеном (управном) поступку не може ценити, нити преиспитивати у парничном поступку. Како то није био случај у овој правној ствари, судови су били у обавези да, као претходном питање, цене да ли тужилац у мировну мисију УН упућен у складу са одредбом члана 151. у вези члана 19. став 4. и 5. Закона о полицији, те да ли има право на примања за време учешћа у мировним операцијама, у складу са одредбама Закона о учешћу професионалних припадника Војске Србије и Црне Горе, особља цивилне заштите и запослених у органима управе Савета министара у мировним операцијама и другим активностима у инстранству и Уредбе о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије и Црне Горе, особља цивилне заштите и запослених у органима управе Савета министара за време учешћа у мировним операцијама и другим активностима у инстранству, као и евентуално колико та разлика износи.

Имајући у виду изнето, односно да је побијаном одлуком, због погрешне примене материјалног права тужбени захтев одбијен само из разлога што тужилац пре подношења тужбе није користио законом предвиђена правна средства за признавање траженог права, без оцене да ли тужилац спада у круг лица која имају право на примања у складу са одредбама наведеног Закона и Уредбе, као и без оцене основаности приговора застарелости потраживања, који је тужена истакла у току поступка, а услед чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је укинуо нижестепене одлуке, применом члана 416. став 2. ЗПП, односно одлучио као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање у складу са примедбама из овог решења, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић